

15. november 2004
2004-224/14024-47

/bsh

Meddelelse fra Kommissionen om den europæiske standardiserings betydning for gennemførelsen af EU's politikker og lovgivning (KOM(2004) 674 endelig)

Resumé

Kommissionen har den 18. oktober 2004 fremlagt en meddelelse om "Den europæiske standardiserings betydning for gennemførelsen af EU's politikker og lovgivning" (KOM(2004) 674). Meddelelsen er rettet til Europa-Parlamentet og Rådet.

Meddelelsen er et svar til Rådet, der i resolution af 28. oktober 1999 og konklusioner af 1. marts 2002 om standardiseringens rolle i Europa, opfordrede Kommissionen til at se nærmere på den europæiske standardiseringspolitikks målsætninger og omfang samt behovet for politikker på området.

Meddelelsen fastslår, at standardisering er en integreret del af de af Rådets og Kommissionens politikker, der har til formål at sikre en "bedre lovgivning", øge virksomhedernes konkurrenceevne og fjerne handelshindringer. Uanset at standardiseringen har haft stor betydning for gennemførelsen af det indre marked, er der dog behov for forbedringer på en række områder: Bl.a. er der behov for at fremme udbredelsen af standarder som støtte for lovgivningen inden for nye områder, behov for fortsat effektivisering af det europæiske standardiseringssystem og sikring af deltagelsen af alle berørte parter i standardiseringen. Kommissionen vil endvidere tage initiativ til at skabe et retsgrundlag for finansieringen af den europæiske standardisering samt foretage en revision af den institutionelle ramme (98/34 direktivet). Endelig nævner meddelelsen behovet for at fremme et fælles key-mark system, der viser overensstemmelse med standarder.

Forslagene til opfølgningsaktiviteter er mere detaljeret beskrevet i Kommissionens arbejdsdokument "The challenges for European standardisation" (SEC(2004) 1251), der er sendt ud sammen med meddelelsen. Gennemførelsen af aktiviteterne kan føre til yderligere foranstaltninger, der skal fastlægges i en handlingsplan, der udarbejdes af Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne og de berørte parter.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 18. oktober 2004 fremlagt en meddelelse om "Den europæiske standardiserings betydning for gennemførelsen af EU's politikker og lovgivning" (KOM(2004) 674). Meddelelsen er rettet til Europa-Parlamentet og Rådet.

Meddelelsen er et svar til Rådet, der i resolution af 28. oktober 1999 og konklusioner af 1. marts 2002 om standardiseringens rolle i Europa, opfordrede Kommissionen til at se nærmere på den europæiske standardiseringspolitikks målsætninger og omfang samt behovet

for politikker på området.

I meddelelsen fastslås, at standardisering er en integreret del af de af Rådets og Kommissionens politikker, der har til formål at sikre en ”bedre lovgivning”, øge virksomhedernes konkurrenceevne og fjerne hindringerne for den internationale handel. Det vurderes, at den europæiske standardisering har haft stor betydning for gennemførelsen af det indre marked for varer, men at systemet dog kan forbedres på mange områder, der i givet fald involverer alle de berørte parter.

Det konstateres, at den europæiske standardisering i høj grad har bidraget til at få lovgivningen om det indre marked til at fungere i praksis. Siden 1998 er der blevet udarbejdet og gennemført omkring 20 nye retsakter og lovforslag, hvor der henvises til standarder – især indenfor IKT, miljø og forbrugerbeskyttelse. Kommissionen vil fremme en bredere anvendelse af standarder til støtte for lovgivningen ved anvendelse af den nye metode eller andre metoder.

Meddelelsen konstaterer med beklagelse, at producenter, der ønsker at markedsføre deres produkter i EU, ofte føler sig nødsaget til at anvende de nationale relevante kontrolmærker for at vise, at et produkt er i overensstemmelse med de gældende regler. Det vil være et væsentligt fremskridt, hvis producenterne i stedet kan tage udgangspunkt i et fælles kvalitetsmærke (key-mark) som frivillig basis for overensstemmelse med standarder. De europæiske standardiseringsorganisationer, deres nationale medlemmer, medlemsstaterne og de berørte parter opfordres til at finde løsninger til at forbedre forholdene på dette område.

Meddelelsen understreger vigtigheden af, at den europæiske standardisering er i overensstemmelse med markedets behov, især industriens. Der er et stort potentiale for effektivisering af det europæiske standardiseringssystem – især indenfor områder som IKT, hvor det er vigtigt med en hurtig standardisering for at følge markedsforsholdenes hurtige udvikling. De europæiske standardiseringsorganisationer opfordres til – sammen med de berørte parter – at undersøge, om arbejdsmetoder, procedurer og politikker på tilstrækkelig vis matcher de pågældende markedetsbehov.

Med hensyn til IKT vil Kommissionen ifølge meddelelsen tage initiativ til, at der sammen med medlemsstaterne foretages en strategisk undersøgelse af, hvordan de forskellige standardiseringsaktører i højere grad kan opfylde samfundets og økonomiens behov og således udarbejde hensigtsmæssige specifikationer inden for IT-sektoren.

Meddelelsen oplyser, at der ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at alle berørte parter (NGO'ere, miljøorganisationer, forbrugerorganisationer, små og mellem store virksomheder, offentlige myndigheder m.v.) deltager på passende vis i det europæiske standardiseringsarbejde. Alle de berørte parter skal mindes om deres ansvar på dette område.

Meddelelsen angiver behovet for, at der foretages en gennemgang af de institutionelle rammer. Kommissionen vil foreslå en revision af de standardiseringsrelevante bestemmelser i direktiv 98/34 om en informationsprocedure mht. tekniske standarder og forskrifter.

Kommissionen agter at fremsætte et forslag til skabelse af et retsgrundlag for finansieringen af den europæiske standardisering. Finansieringen af den europæiske standardisering skal hovedsagelig bygge på bidrag fra de involverede parter. Kommissionen påtager sig at samfinansiere de europæiske standardiseringsaktiviteter og –infrastrukturer, men medlemsstaterne har også et medansvar for at sikre det europæiske standardiseringssystems finansielle levedygtighed. Der er behov for at ændre finansieringsstrukturen bag den centrale infrastruktur i de europæiske standardiseringsorganisationer CEN og CENELEC for at opnå et bredere indtægtsgrundlag.

Kommissionen vil i samarbejde med de europæiske standardiseringsorganisationer fortsat støtte udviklingen af internationale standarder og fremme deres anvendelse. De europæiske standardiseringsorganisationer skal så vidt muligt sikre en ensartet gennemførelse af de internationale standarder, der også skal danne grundlag for EU-lovgivningen.

Samtidig er der behov for at gøre det europæiske standardiseringssystem og dets resultater endnu mere synlige udenfor EU for at vise fordelene ved den europæiske harmoniseringsmodel. For at være i stand til dette er der brug for et stærkt standardiseringssystem. De europæiske standardiseringsorganisationer og de berørte parter opfordres til at træffe konkrete foranstaltninger for at gøre deres arbejde mere synligt.

Forslagene til opfølgingsaktiviteter er mere detaljeret beskrevet i Kommissionens arbejdsdokument ”The challenges for European standardisation” (SEC(2004) 1251), der er sendt ud sammen med meddelelsen. Gennemførelsen af aktiviteterne kan føre til yderligere foranstaltninger, der skal fastlægges i en handlingsplan, der udarbejdes af Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne og de berørte parter.

2. Europa-Parlamentets holdning

Meddelelsen er oversendt til Europa-Parlamentet, men der foreligger ingen udtalelse.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Kommissionen har ikke i meddelelsen vurderet sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Meddelelsen skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet europæisk standardisering er et afgørende element i gennemførelsen af det indre marked på vareområdet.

4. Gældende dansk ret

Meddelelsen berører ikke i sig selv gældende dansk ret.

5. Høring

Meddelelsen og Kommissionens arbejdsrapport har været sendt i høring i Specialudvalget for Vækst og Konkurrenceevne.

Dansk Industri (DI) finder det væsentligt, at standardiseringen opretholdes som et prioriteret område for beslutningstagerne. Det er derfor vigtigt, at forslagene i meddelelsen følges op med mere konkrete handlinger. DI er positiv overfor, at myndighederne anvender standardisering som led i de-regulering, men dette bør ikke udvides til områder, der naturligt ligger inden for virksomhedernes initiativområde. DI finder, at der bør findes en løsning på finansieringsproblemet, herunder sikres en bredere tilskudsmulighed for de mindre virksomheders deltagelse i standardiseringen. DI støtter indsatsen for at få etableret et fælles europæisk tredjeparts-kontrol mærke til frivillig overensstemmelse i stedet for de mange nationale mærker. Endelig advarer DI mod en anvendelse af de nye standardiseringsprodukter – såkaldte ”new deliverables” som en mulighed for mandaterede opgaver.

Forbrugerrådet kan godkende, at standarder udbredes til at understøtte andre politikområder, som fx serviceområdet, under forudsætning af, at der sikres fuld deltagelse af alle interessenter i standardiseringsprocessen. Det anerkendes, at der kan være behov for at udvikle standardiseringsprodukter med hurtigere produktionstid end de formelle

europæiske standarder, men det kan ikke accepteres, at sådanne standardiseringsprodukter anvendes til at understøtte fællesskabs lovgivning med betydning for sundhed, sikkerhed, miljø eller som vedrører basale juridiske eller økonomiske interesser for forbrugere. Endelig finder Forbrugerrådet det ønskeligt, at medlemsstaterne til en vis grad forpligtes til sikre midler til deltagelsen af forbrugereinteresser i standardiseringen.

Dansk Standard (DS) kan generelt tilslutte sig anbefalingerne i meddelelsen. DS så dog gerne en endnu større konkretisering af initiativerne ikke mindst med hensyn til at sikre de europæiske standardiseringsorganisationers fremtidige finansiering. Endelig opfordrer DS til, at de danske myndigheder i deres arbejde med standardiseringen i regi af Kommissionen fastholder behovet for fremdrift i gennemførelsen af anbefalingerne.

Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS) kan støtte anbefalingerne i meddelelsen. HTS finder, at den europæiske standardisering skal anvendes i videst muligt omfang til støtte for EU's politikker og lovgivning. Desuden skal den europæiske standardisering gøres mere effektiv, sammenhængende og synlig.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Udmøntning af visse af forslagene skal i givet fald implementeres i dansk lovgivning.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. En øget anvendelse af europæiske og internationale standarder samt en forbedret effektivitet i produktionen af standarderne vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser som følge af, at flere fælles standarder fremmer det indre marked og styrker det europæiske erhvervslivs konkurrenceevne.

8. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt.